Generalitat de Catalunya
Departament de Treball i Indústria
Direcció General de Relacions Laborals

exemplar gratuït

14 Reglament dels serveis de prevenció

El RD 39/1997 (BOE núm. 27, de 31 de gener de 1997) és fruit del desenvolupament de l'article *6.1.d i 6.1.e* sobre normes reglamentàries de la Llei 31/1995 de Prevenció de riscos laborals (LPRL) (BOE núm. 269, de 10 de novembre de 1995), complementades per l'ordre del 27 de juny de 1997, on s'estableix la necessitat de regular aquestes matèries.

La filosofia del present reglament és **integrar la prevenció** en el conjunt d'activitats i decisions dins de l'empresa, tant en:

. Els processos tècnics.
. L'organització del treball.
. Les condicions de treball.
. Tots els nivells de la línia jeràrquica de l'empresa.

Per aconseguir-ho l'empresa, a partir dels resultats de l'avaluació de riscos, ha d'implantar, si s'escau, un **pla de prevenció de riscos** que inclogui l'estructura organitzativa, la definició de funcions, les pràctiques, els processos, els procediments i els recursos necessaris per dur-ho a terme.

PLA DE PREVENCIÓ

1r. Conèixer les condicions laborals de cada lloc de treball → Identificar els riscos → Evitar els riscos → Avaluar els riscos (que no es poden evitar)

2n. Planificar l'activitat preventiva

Consulta/Participació dels treballadors

PLANIFICACIÓ ACTIVITAT PREVENTIVA (art. 8 - 9)

INCLOURÀ:
- Mitjans humans i materials necessaris.
- Assignació de recursos econòmics.

INTEGRARÀ:
- Les mesures d'emergència.
- La vigilància de la salut.
- La formació i informació dels treballadors (Llei 31/1995, art.31).

S'ESTABLIRÀ:
- Per un període determinat (amb fases i prioritats).

S'ORGANITZARÀ:
(modalitats)
- El propi empresari.
- Designar 1 o més treballadors.
- Crear un Servei de prevenció propi.
- Concertar un Servei de prevenció aliè.

AVALUACIÓ DE RISCOS LABORALS

ES FARÀ UNA INICIAL (art.4 RD 39/1997 i art. 16 LPRL):
Per a cada lloc de treball on hi hagi riscos es tindrà en compte:
- Les condicions de treball existents o previstes.
- L'especial sensibilitat del treballador.

ES REPETIRÀ SI (art.6):
- Canvien les condicions de treball.
- S'incorpora un treballador que sigui especialment sensible a les condicions de treball existents.
- Canvien les substàncies, preparats perillosos o els equips de treball.
- S'introdueixen noves tecnologies.
- Es modifica l'acondicionament dels llocs de treball

QUI LA POT FER?:
- Personal competent
(segons les funcions i nivells de qualificació del capítol VI).

PROCEDIMENT A SEGUIR (art.5):
- A partir de la informació sobre:
  · organització, característiques i complexitat del treball.
  · matèries primeres i equips de treball existents.
  · estat de salut dels treballadors.
- Es determinaran quins són:
  · els elements perillosos.
  · els treballadors exposats.
- Es valoraran els riscos amb criteris objectius.
- Es conclourà sobre la necessitat d'evitar, reduir i/o controlar els riscos.

AUDITORIA

És un instrument de gestió que ha de valorar l'eficàcia del sistema de prevenció.

OBJECTIUS (art.30):
Comprovar :
- Com s'han fet les avaluacions de riscos inicials i periòdiques.
- El tipus i planificació de les activitats preventives.

Analitzar :
- Els resultats de les avaluacions de riscos.
- L'adequació dels procediments i mitjans requerits per realitzar les activitats preventives i els recursos esmerçats per l'empresari.

QUI ESTÀ OBLIGAT A REALITZAR-LA (art.29):
- Les empreses en les que l'activitat preventiva la desenvolupi:
  · l'empresari.
  · 1 o més treballadors, designats.
  · servei de prevenció propi.

QUAN ES REALITZARÀ (art.29):
- Cada 5 anys.
- Quan ho requereixi l'Autoritat laboral competent.

MODALITATS PER ORGANITZAR L'ACTIVITAT PREVENTIVA EN L'EMPRESA

L'empresari (art.11): Podrà assumir aquestes funcions quan compleixi els següents requisits:

. Ser empreses de menys de 6 treballadors.
. Desenvolupar activitats no incloses en l'annex I.
. Treballar dins del centre de treball.
. Estar capacitat per fer les funcions preventives (segons cap.VI) a excepció del tema de la vigilància de la salut dels treballadors.

Designació de treballadors (art.12-13): Hauran d'estar capacitats segons nivell de qualificació i segons les funcions a realitzar, amb hores i mitjans necessaris. No serà obligatori optar per aquesta modalitat quan:

. Ho assumeixi l'empresari.
. Es disposi d'un servei de prevenció propi (SPP).
. Es tingui concertat un servei de prevenció aliè (SPA).

Servei de prevenció propi (SPP) (art.14-15, 21): Unitat organitzativa específica amb mitjans humans (amb dedicació exclusiva i, com a mínim, personal de nivell superior format en dues de les especialitats tècniques) i recursos materials necessaris per a la realització de les activitats de prevenció.

Servei de prevenció aliè (SPA): És una entitat especialitzada que concerta amb una empresa la realització de les activitats de prevenció, assessorament i recolzament necessari en funció dels riscos. Hauran de tenir l'**acreditació** del Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme.

MODALITATS	ACTIVITAT INDUSTRIAL REALITZADA							
	No incloses en l'Annex I				Incloses en l'Annex I			
	1 - 5	6 - 249	⩾250	> 500	1 - 5	6 - 249	⩾ 250	> 500
Empresari	SÍ	NO			NO			
⩾1 Treballador	SÍ			NO	SÍ		NO	
SPP	Opcional (A)			SÍ	Opcional (A)		SÍ	
SPA	Opcional				Opcional			

(A): *Si ho decideix el Departament de Treball, previ informe de la Inspecció de Treball i dels Centres de Seguretat i Condicions de Salut en el Treball, en funció de la perillositat de l'activitat desenvolupada o de la freqüència o gravetat de la sinistralitat de l'empresa.*

Annex I

. Exposició a radiacions ionitzants (RD 53/1992, de 24 de gener).
. Treballs amb exposició a agents tòxics i molt tòxics, cancerígens, mutàgens i tòxics per a la reproducció (categories 1, 2 del RD 363/1995 i RD 1078/1993).
. Activitats amb productes químics d'alt risc (RD 886/1988 i modificacions posteriors).
. Treballs amb exposició a agents biològics (grups 3-4, de la Directiva 90/679/CEE i modificacions posteriors, RD 664/1997, de 12 de maig).
. Treballs amb explosius: fabricació, manipulació i ús.
. Treballs propis de mineria a cel obert i d'interior, sondejos en superfície terrestre i en plataformes marines.
. Activitats en immersió sota l'aigua.
. Construcció, excavació, moviments de terres i túnels, amb risc de caiguda d'alçada o sepultament.
. Indústria siderúrgica i construcció naval.
. Producció de gasos comprimits, liquats o dissolts i ús significatiu d'aquests.
. Treballs amb producció i concentració elevada de pols de sílice.
. Treballs amb risc elèctric d'alta tensió.

Els serveis de prevenció, en qualsevol de les seves 4 modalitats, tindran per funcions:

. Dissenyar, aplicar i coordinar els plans i programes d'actuació preventiva.
. Avaluar els factors de risc que puguin afectar la seguretat i salut dels treballadors.
. Determinar les prioritats en l'adopció de les mesures preventives més adients en la vigilància de la seva eficàcia.
. Prestar els primers auxilis i plans d'emergència.
. Vigilar la salut dels treballadors en relació amb els riscos derivats del treball.
. Informar i formar els treballadors.

FORMACIÓ

Tot el personal que es dediqui a les activitats preventives haurà de tenir la capacitat corresponent segons nivell de qualificació per a les funcions preventives que desenvoluparà.

NIVELLS DE QUALIFICACIÓ	F U N C I O N S
B À S I C	· Fomentar l'interès i cooperació dels treballadors. · Promoure el comportament segur, el correcte ús d'equips de treball i proteccions i les actuacions preventives bàsiques (neteja, ordre, senyalització, manteniment general). · Efectuar el seguiment i control de les actuacions preventives bàsiques. · Realitzar avaluacions elementals. · Establir mesures preventives elementals. · Cooperar amb els serveis de prevenció. · Fer actuacions directes en cas d'emergència i de primers auxilis.
I N T E R M E D I	· Promoure la prevenció, amb caràcter general. · Realitzar avaluacions de risc, excepte les específiques del nivell superior. · Promoure mesures de control i reducció de riscos. · Realitzar activitats informatives / formatives bàsiques per a treballadors. · Vigilar el compliment del programa de control. · Participar en la planificació de l'activitat preventiva. · Dirigir les actuacions en cas d'emergència i primers auxilis. · Col·laborar amb els serveis de prevenció. · Plantejar la necessitat de recòrrer al nivell superior. · Qualsevol funció assignada, com auxiliar del nivell superior.
S U P E R I O R Especialitats · Medicina del treball · Higiene industrial · Seguretat en el treball · Ergonomia i Psicosociologia aplicada	· Les mateixes que el nivell intermedi (excepte la darrera). · Fer les avaluacions on calgui: establir una estratègia de mostreig i en la interpretació o aplicació de criteris no mecànics. · Fer la formació / informació en tots els nivells i en la matèria específica. · Planificar la prevenció en el control o reducció de riscos. · Vigilància i control de la salut dels treballadors per personal sanitari.

Data d'actualització d'aquest full: març de 2003.

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball i Indústria
Centre de Seguretat i Condicions de Salut en el Treball

http://www.gencat.net/treballiindustria/relacions_laborals/seguretatisalut

Centres de Seguretat i Condicions de Salut en el Treball:

Barcelona
Pl. Eusebi Güell, 4-5
08034 Barcelona
Tel. 93 205 50 01

Girona
Av. de Montilivi, 118
17003 Girona
Tel. 972 20 82 16

Lleida
Polígon Industrial "El Segre"
C/ Empresari Josep Segura i Farré P.728-B
25071 Lleida
Tel. 973 20 04 00

Tarragona
Polígon Camp Clar
C/ Riu Siurana, 29 B
43006 Tarragona
Tel. 977 54 14 55